

MINISTER ŚRODOWISKA

BMzk-070-681/28159 /13/MK

Dot.: BPS/043-34-1414/13

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 18.07.2013r.

nr. 3544 podpis. M. Poliec

Warszawa, dnia 17 lipca 2013 r.

7. Gidwan
SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
wpłynęło dn. 19.07.13
nr. 6531 podpis. *M*

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

Odpowiadając na oświadczenie złożone przez pana senatora Kazimierza Kleinę z dnia 6 czerwca 2013 r., przekazane przez Panią Marię Pańczyk- Pozdziej, Wicemarszałka Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, pismem z dnia 12 czerwca br. znak: BPS/043-34-1414/13 dotyczące możliwości rekompensowania ubytków dochodów na terenach gdzie występują różnorodne formy ochrony przyrody, w załączeniu przesyłam stosowne wyjaśnienia.

Z pozdrowieniem

Z up. MINISTRA
PODSEKRETARZ STANU
GŁÓWNY KONSERWATOR PRZYRODY

Janusz Zaleski

Zal. 1

Do wiadomości:

1. Departament Spraw Parlamentarnych KPRM
2. a/a

**Odpowiedź na oświadczenie pana senatora Kazimierza Kleiny przekazane pismem
z dnia 12 czerwca br. znak: BPS/043-34-1414/13**

W odpowiedzi na oświadczenie pana senatora Kazimierza Kleiny dotyczące możliwości rekompensowania ubytków dochodów na terenach gdzie występują różnorodne formy ochrony przyrody, przedkładam, co następuje.

Na początku należy zauważyć, iż istnieją formy wsparcia jednostek samorządu terytorialnego, na obszarze których zlokalizowane są rezerwaty przyrody, stanowią one możliwość zwrotu utraconych przez gminę dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości. Zasady i tryb zwrotu utraconych dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów położonych na obszarach objętych ochroną, a także budynków i budowli trwale związanych z gruntem, służących bezpośrednio osiągnięciu celów z zakresu ochrony przyrody określa rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 maja 2007 r. w sprawie zwrotu utraconych przez gminy dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości w parkach narodowych, rezerwach przyrody oraz przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowego (Dz. U. z 2007 r. Nr 102, poz. 696, z późn. zm.).

Istniejący system współfinansowania sieci Natura 2000 także umożliwia samorządom korzystanie z funduszy UE na preferencyjnych warunkach uzyskania środków finansowych na przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska. Funkcjonowanie sieci Natura 2000 wiąże się również z dostarczaniem korzyści społeczno-gospodarczych, na przykład poprzez utrzymanie wysokiej jakości wody i poprawę jej retencji, kształtowanie korzystnego mikroklimatu, czy też zachowanie walorów krajobrazowych. Ma to bezpośrednie przełożenie na wzrost turystycznej atrakcyjności takich terenów oraz umożliwia stosowanie eco-labelingu produktów i usług świadczonych przez przedsiębiorców, rolników, hodowców oraz samorządy na danym terenie.

Ponadto w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, realizują programy rolnośrodowiskowe. Głównym celem tych programów jest poprawa stanu środowiska przyrodniczego na obszarach wiejskich, poprzez prowadzenie gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Rolnicy przystępujący do tych programów otrzymują wsparcie finansowe mające na celu pokrycie poniesionych kosztów oraz zrekompensowanie ograniczeń związanych z utratą potencjalnych dochodów, jakie rolnik mógłby osiągnąć w przypadku zmiany formy gospodarowania. Obecnie przygotowywane są założenia finansowania sieci Natura 2000 w przyszłej perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2014 – 2020.

Przykładem dodatkowej formy pomocy finansowej dla gmin objętych różnymi formami ochrony przyrody jest także wdrażany od 2010 r. przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, dalej zwany: „NFOŚiGW”, program priorytetowy: Ochrona obszarów cennych przyrodniczo. NFOŚiGW zamierza w najbliższej przyszłości stworzyć ogólne zasady stosowania preferencji i udogodnień w ubieganiu się o dofinansowanie dla gmin, których znaczne

obszary objęte są różnymi formami ochrony przyrody, w tym również w ramach sieci Natura 2000. Podstawą do wdrożenia nowych, preferencyjnych zasad będą liczne, wdrażane obecnie przez NFOŚiGW programy priorytetowe, skierowane do jednostek samorządu terytorialnego, spośród których należy wymienić:

- przydomowe oczyszczalnie ścieków,
- podłączenia budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego,
- rozwój systemów służących zagospodarowaniu odpadów komunalnych,
- rozwój selektywnej zbiórki odpadów,
- zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów komunalnych,
- rozwój systemów gospodarowania odpadami innymi niż komunalne, w szczególności niebezpiecznymi,
- usuwanie wyrobów zawierających azbest,
- dofinansowanie zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- rekultywacja terenów zdegradowanych i likwidacja źródeł szczególnie negatywnego oddziaływania na środowisko,
- współfinansowanie I, II i V osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – Gospodarka wodno-ściekowa, Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi oraz Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych,
- poprawa efektywności wykorzystania energii w budynkach użyteczności publicznej,
- zagospodarowanie osadów ściekowych.

NFOŚiGW wspiera na specjalnych zasadach programy dla określonych gmin, wyróżniających się szczególnymi walorami obszarów przyrodniczych. Przykładem tych działań może być Program zrównoważonego rozwoju rejonu Puszczy Białowieskiej, określany jako Białowieski Program Rozwoju. W ramach realizacji ww. Programu było przewidziane udzielenie dofinansowania ze środków NFOŚiGW w kwocie 70 mln zł, z czego większość byłaby na preferencyjnych warunkach i przeznaczona na realizację szerokiego wachlarza przedsięwzięć środowiskowych. Gwarancja finansowa zakładała realizację projektów zgodnych ze zrównoważonym rozwojem przy jednoczesnym poszerzeniu Białowieskiego Parku Narodowego. Dotacje z NFOŚiGW przewidywała dla wszystkich projektów dofinansowanie w wysokości 85 % ich wartości.

Niestety propozycja nie została przyjęta przez lokalne samorzady rejonu Puszczy Białowieskiej.

Omawiając zagadnienie wsparcia jednostek samorządu terytorialnego, nie można pominąć faktu turystycznego udostępniania społeczeństwu obszarów chronionych i korzyści z tego tytułu dla rozwoju gmin. W przypadku parków narodowych, także istotnego pracodawcy na terenach na ogół o wysokim odsetku bezrobocia oraz partnera w promocji gmin i ich lokalnych produktów. Parki narodowe odwiedza rocznie ponad 10 mln turystów. Również niektóre rezerwy przyrody są ważną w skali krajowej atrakcją turystyczną. Swoimi walorami promują region i przyciągają turystów z całej Polski, wpływając na rozwój miejscowej gminy.

Odnosząc się do kolejnego zagadnienia podnoszonego w oświadczeniu, tj. ograniczenia dochodów gminy Smołdzino wynikającego ze znacznego tj. ok. 60% udziału powierzchni Słowińskiego Parku Narodowego w obszarze Gminy chciałbym podkreślić, że zgodnie z uzyskanymi informacjami 58,22% powierzchni gminy stanowią wody i lasy co oznacza, że grunty te niezależnie od tego czy są we władaniu Parku czy też nie, nie podlegałyby obrotowi i zmianie sposobu użytkowania, a więc nie przekładałyby się na dochody gminy. Natomiast w Parku na 16 844 ha gruntów położonych w tej gminie 13211 ha stanowią wody i lasy (78%). Gmina

Smołdzino otrzymuje rekompensatę za utracone korzyści z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości jedynie za nieruchomości, które zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613, z późn. zm.), jako służące ochronie przyrody zwolnione są z podatków (budynki, budowle i grunty z nimi związane). Za pozostałe grunty i budynki gmina otrzymuje od Parku (lub podmiotów dzierżawiących od Parku) podatek od nieruchomości, podatek rolny i leśny. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 20 lipca 2006 r. w sprawie zwrotu gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości, będących własnością Skarbu Państwa, gruntów pokrytych wodami jezior o ciągłym dopływie lub odpływie wód powierzchniowych oraz gruntów zajętych pod sztuczne zbiorniki wodne gmina Smołdzino otrzymuje równowartość utraconych dochodów z tego tytułu z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku. Dodać należy, że z ogólnej powierzchni gminy wynoszącej 26 018 ha grunty we władaniu Parku stanowią 16 844 ha (łącznie z wodami) co stanowi 64,7%, na którą to część gmina Smołdzino nie łoży środków infrastrukturalnych. Oznacza to, że w porównaniu z innymi gminami, na których obszarze brak jest parku narodowego, posiada ona wymierne oszczędności w wydatkach np. na infrastrukturę turystyczną lub edukacyjną.

Park buduje również ofertę turystyczną gminy, oraz stanowi rozpoznawalną w Polsce i Europie markę, będąc dla gminy wartością dodaną. Dodatkowo jest jednym z bardzo niewielu pracodawców na terenie tej gminy. Gmina Smołdzino ma zapewniony bezpłatny dostęp do plaż w 3 miejscach. Na dwóch jeziorach udostępnione są obszary do rekreacji. Mieszkańcy są zatrudniani do realizacji zadań ochronnych, co daje bardzo istotny, pozytywny wpływ Parku na strukturę bezrobocia w tej gminie. Dotychczas grunty rolne w Parku wydzierżawiano tylko mieszkańcom gmin na terenie których leży Park. Około 60% dzierżawców stanowili mieszkańcy gminy Smołdzino. Działalność związaną z obsługą turystyki w Parku prowadzą podmioty zewnętrzne, które płacą podatki gminie.

Odnosząc się do subwencjonowania Gminy Smołdzino z tytułu ustanowienia na jej części Słowińskiego Parku Narodowego uprzejmie informuję, że do Sejmu RP wpłynął obywatelski projekt ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (druk nr 19), a Rada Ministrów upoważniła Ministra Finansów do reprezentowania Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych. Niemniej jednak szczegółowej analizie wymaga określenie sposobu przyznawania subwencji oraz obliczenia jej wysokości jak również źródeł jej finansowania.

Natomiast przy realizacji inwestycji mających na celu ochronę środowiska naturalnego przez Gminę Smołdzino pozyskanie pozabudżetowych środków na ich realizację jest na pewno łatwiejsze, biorąc pod uwagę, że Park stanowi rozpoznawalną w Polsce i Europie markę, ze względu na unikalne wartości przyrodnicze.

Z up. MINISTRA
PODSEKRETAŃZ STANU
GŁÓWNY KONSERWATOR PRZYRODY

Janusz Zaleski